

דף סה.

עין משפט א.

או"ח סימן רמ סעיף יג

יג. באכסניא שייחדו לו חדר מותר לשמש, ובלבד שלא ישן בטליתו של בעל הבית.

אה"ע סימן כה סעיף ז

יב. אכסנאי אסור לשמש עד שיבוא לביתו ש.

עין משפט ב.

אה"ע סימן ע סעיף ג

ג. בעני שבישראל^ה שיעור מזונות בחול, ב' סעודות ופרפראות לאכול בה הפת, שמן לאכילה ולהדלקה, ומעט יין לשתות אם מנהג המקום שהן שותות, ואם היתה^א מניקה נותנים לה יין בכל מקום.

ד. בשבת נותן לה ג' סעודות ובשר^ב או דגים. ובכל שבוע נותן לה^ג מעה כסף לצרכיה, ונותן לה^ד עץ לבשל מאכלה, ואם הוא עני ביותר

ש. אם לא שייחדו לו חדר הוא ואשתו שאז מותר, ובלבד שלא יהיה בטליתו של בע"ה, כ"כ בח"מ.

ת. מפשט השו"ע משמע דקאי על אוכלת לעצמה, אבל מרמב"ם יראה דאף באוכלת עמו חייב לכבדה יותר מגופו, ואף שהוא אוכל פת חרבה, כ"כ בח"מ אולם בס"ק ד' כתב דמהרמב"ם משמע שאירי כשהיא אוכלת בפני עצמה.

א. ולא יותר מכוס אחד דשניים הוי ניוול לאשה, מכתובות ס"ה ע"א. ודין מניקה שנותנים לה הוא מהטור והביאו הרמ"א.

ב. ברמב"ם הגירסא בשר ודגים כ"כ הב"ש.

ג. זה כנגד מותר מעש"י, ויכולה לומר איני נוטלת מעה ואיני נותנת המותר מע"י, אבל הבעל לא יכול לומר לה לענין מעה כסף, צאי במותר מע"י, כך נפסק בס"י פ'. וכ"כ הח"מ.

ד. וה"ה קדרה וכלים והוא מסי' ע"ג. מהר"ן בפ' אע"פ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שאינו יכול ליתן אפי"ה לחם שהיא צריכה, כופין אותו להוציא וכתובתה חוב עליו. וי"ח דאין כופין להוציא.

הגה: ה. מי שאין לו מזונות אלא ליום אחד, חייב לזון ממנו את אשתו או שתאכל עמו.

הגה: ו. י"א ט דחייב אדם להשכיר עצמו כפועל ולזון את אשתו.

ז. היו לו קרקעות הרשות ביד אשתו לקחת מפירות או מגוף הקרקע, ואם לא מספיקין הפירות לשניהם, ב"ד כופין אותו למכור.

הגה: ח. פ צמצמה האשה והותירה ממזונות שהקציב לה, הרי זה של הבעל.

דף סה:

עין משפט א.

אה"ע סימן ע פעיף ג
עיין בסעיף הקודם

ה. אבל אם אין לו לפתן ושמץ ליתן אין כופין אותו בשביל זה כ"כ הח"מ.

ו. וכתב הרמב"ם אף דכופין אותו לזון כשמואל ביש לו בדף ע"ז ע"א, הכא אין לו וכ"כ הטור, ובעשיר לפי עושרו כופין אותו ליתן. ועיין בח"מ.

ז. ר"י בשם ר"ת ברמ"א.

ח. ולא אומרים שמשאירים לו מזון לל' יום, כבעל חוב. ח"מ.

ט. טור בשם רבינו אליה ורבני צרפת, וכתב הח"מ דאף שיש לו לתת בצמצום כופין אותו.

י. שו"ת רשב"א תת"ץ ועיין בח"מ.

כ. והוא מהטור ואם סבלה רעב ודוחק ועי"ז צמצמה, זה לעצמה, ואם יש לזה דין נ"מ שיש לבעל בהם פירות, עיין בכ"מ ובפ"ת.

עין משפט ג.

אה"ע סימן צה סעיף ה

ה. ה. ל צמצמה ממזונותיה או מ מכסותה, הכל ליורשים.

עין משפט ד.

אה"ע סימן ע סעיף ב

ב. ב. יכול הבעל לתת לאשתו מה שראוי לה ותאכל¹ לעצמה, ובלבד שיאכל עמה בליל שבת, אך לדעת הטור והרא"ש והוא מירושלמי אינו יכול להכריחה לכך אלא רק אם תרצה בכך.

עין משפט ה.ו.

אה"ע סימן עא סעיף א

א. א. חייב אדם במזונות בניו ובנותיו הקטנים עד גיל שש^ע ואפי' נפלו להם נכסים מבית אבי אמם. ואחרי גיל שש^פ חייב מתקנת חז"ל עד שיגדלו, וגוערין ומפצירין ומכלימין אותו אם לא רצה לזונם ומכריזין בציבור פלוני אכזרי על בניו וכו' ואין כופין אותו, והוא דאינו אמיד, אך אם הוא אמיד שיש לו ממון הראוי לתת לצדקה^צ מוציאין ממנו בע"כ מדין צדקה עד שיגדלו.

ל. ועיין בדגול מרבבה בסי' ע' דמחלק בין צמצמה מעיסתה לקנתה בזול, וה"ה הכא דאם צמצמה מעיסתה לעצמה.

מ. דכשבעלה חי הבלאות לה לימי נדתה שלא תתגנה עליו, אבל כאן אין את הסברא הזו. כ"כ בח"מ.

נ. רמב"ם בפ' י"ב ממשנה ס"ד ע"ב.

ס. מכתובות ס"ה ע"ב. ולפי הר"ן כמזונות אמם ומתנאי כתובה, ולהרא"ש יראה דלא נגררים אחרי אמם וצ"ע אם חייב לפני שש גם אחרי מיתת אמם דנ"מ דיכולים הקטנים לומר ראשית רצוננו לקחת מזונות עד גיל שש ואח"כ לחלוק בירושה ועיין בח"מ.

ע. מהרא"ש.

פ. אם אין להם משלהם. כ"כ הב"ש ומתקנת אושא בדף מ"ט ע"ב.

צ. דרב כפה לרב נתן שם בדף מ"ט.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: ב. אין כופין להשיא בנותיו ואע"פ שמצוה לתת נדוניה, מ"מ מה שירצה יתן רק שישיאן.

עין משפט ז. או"ח סימן תיר סעיף ב

ב. קטן בן שש שנים ר או פחות, יוצא בערוב אמו, וא"צ להניח עליו מזון ב' סעודות לעצמו.

עין משפט זז. אה"ע סימן ע סעיף ג
עיין לעיל דף סה. עין משפט ב

אה"ע סימן פ סעיף יא

יא. הבניקה ש פוחתין לה ממ"י ומוסיפין במזונותיה יין ודברים שיפיהם לחלב.

עין משפט ט. אה"ע סימן פט סעיף א.ג

א. הנושא אשה מתחייב לה בעשרה דברים, וזוכה ממנה בארבעה דברים ו" ואע"פ שלא נכתבו.

ג. הארבעה דברים א שהבעל זוכה בהם הם: מעשה ידיה, מציאתה,

ק. היינו לענין פרנסה אבל להשיא אותם לחתן חייב כ"כ הח"מ. ולענין נדוניה מה שירצה יתן ממרדכי בקידושין והביאו הרמ"א.

ר. אכל אם נכנס לתוך שבע אפי' יום אחד, צריך לערב עליו בפני עצמו, ואינו יוצא לא בערוב אמו ולא בערוב אביו. וכתב הא"ר דאם אביו בעיר אפי' הוא בן ארבע שנים בחריף ובאינו חריף בן חמש אינו יוצא בערוב אמו דאז אינו נמשך כ"כ אחר אמו, מ"ב אות ז', ואין זו דעת השו"ע דעד שש ובכלל יוצא בערוב אמו, מ"ב אות ז'.

ש. ממשנה ס"ד ע"ב, וצריכה לאכול משלה אם יש לה ולא יוסיפו לה משל בעלה, והב"ח השיג על המ"מ ולהלכה העלה הח"מ כהמ"מ, ונראה דהבעל משלם לה מה שהוציאה על הולד. ח"מ.

ת. היינו אפי' לא כתבו הכתובה כ"כ הרמב"ם והביאו הח"מ.

א. כתובות מ"ו ע"ב וס"ה ע"ב.

ירושתה ופירותיה.

אה"ע סימן פד סעיף א

א. מציאתה^ב לבעלה, ואם האשה^ג ספק מגורשת כגון בזרק ספק קרוב לו ספק קרוב לה, הרי זה לעצמה.

עין משפט י. אה"ע סימן פ סעיף א

א. מעשה ידיה לבעלה כיצד, הכל^ד כמנהג המדינה, ולכן כיום שאין דרכם של בני המדינה לעשות כל מלאכות כגון לארוג, לרקום, לטוות בצמר, אינו כופה^ה אלא לטוות בצמר בלבד.

ב. דחקה עצמה ועשתה יותר מהראוי לה,^ז הרי זה לבעלה. ודוקא בנותן לה מעה כסף לשבוע אז^ח המותר שלו. ט ויכולה היא לומר איני נותנת מותר ואיני נוטלת מעה כסף, אך הבעל אינו יכול לומר כן.

ב. במשנה כתובות ס"ה ע"ב. דבהעדפה ע"י הדחק קימ"ל כת"ק בדף ס"ד שזה לבעלה, ולדעת ר"ח ורב האי גאון דלפעמים העדפה ע"י הדחק לעצמה, א"כ לפעמים מציאתה לעצמה, כ"כ הח"מ. והטעם בגמ' דידן משום איבה, ובירושלמי אמרו טעמים אחרים והרמ"ה בטור כתב דיכולה לעכב המציאה לעצמה באומרה איני ניזונית ואיני נותנת מע"י. ח"מ.

ג. מגמ' בב"מ י"ב ע"א וע"ב.

ד. ממשנה כתובות נ"ט ע"ב ורמב"ם.

ה. ולא בפשתים דזה מזיק לפה ואין אנו בקיאים מה זה כיתנא רומאה, כ"כ בח"מ.

ו. נדרים ס"ה ע"א כת"ק וכתובות ס"ו ע"א, ועיין בר"ן ובשאלתות בפ' משפטים, ודחקה עצמה היינו אפי' בשעה שבני אדם ישנים, וכ"ש עשתה כמה מלאכות ביחד, כ"כ הח"מ.

ז. בטור הביא מחלוקת בין רב האי גאון ור"ח והסיק שלכן האשה יכולה לומר קים לי וישאר בידה. ח"מ וסיים דכך נהגו.

ח. אף בלא דחקה. ח"מ.

ט. דכ"ש ממעש"י מהר"ן דפי' דמע"י שכיח והמותר לא שכיח, ח"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט כ.

אה"ע סימן פט סעיף א.ג.

עיינ לעיל עין משפט ט

אה"ע סימן פה סעיף ז

יב. באו לידה הנכסים אחר שנישאת מירושא ממקום אחר, או במתנה, או שחבלו בה ונתנו לה חלקה בכושטה, או פגמה בכתובתה, דינם כנ"מ ואוכל הבעל פירות ואין לו עליהם אחריות.

יג. מכרה כתובתה או נדונייתה, או נתנה מתנה לאחר לפני שנישאת כדי להבריא מבעלה, אע"פ שאינה מתנה כי נתנה ע"מ להבריא אין הבעל אוכל פירות, וכן הבעל שנתן מתנה לאשתו בין קרקע או מטלטלין קנתה, ואין הבעל אוכל פירות אלא דינם כצ"ב.

יד. מ מה שנתן הבעל לאשתו הגם שאין לו בהם פירות אינה יכולה למכור או לתת אלא זה שלה עד שתמות וירשנה, והפירות שיוצאין לה ממנה דינם כנ"מ וימכרו וילקח בהם קרקע, והוא אוכל פירות.

י. היינו קיבלה המתנה מאחרים ואע"ג דמה שקנתה אשה קנה בעלה במציאתה, מ"מ במתנה קנתה דעל דעת זה נתן הנותן, ואם יתנה הנותן דאין לבעלה במתנה זו גם פירות אין הבעל רשאי לאכול פירות. ח"מ ס"ק ט"ו. ועיינ בסעיף י"א בשו"ע. והוא שהתנה בגוף המתנה. ועיינ בכתובות ס"ה ע"ב במשנה וע"ט ע"א.

כ. היינו חבלו בה אחרים אבל בעלה שחבל בה ושילם אין לו בזה פירות, כ"כ הח"מ. ל. בד"א שנתן לה בנשואה אבל מה שנתן לה בעודה ארוסה ונשא אותה אוכל פירות דכיון שנישאת זכה כ"פ בשו"ע, ואפי' התנה עמה בעודה ארוסה בין קודם הנישואין בין לאחר הנישואין כ"כ הטור מהרמ"ה.

מ. אם לא שהתנה עמה שתוכל לתת או למכור כלומר שפירש כן כדי שלא יוציא מהלקוחות אח"כ שקנו ממנה, ויש אומרים שבעינן שיפרש דאף לאחר מיתה אין לו בהם כלום ורק אז יכולה למכור, כ"כ הח"מ.

נ. והב"ש כתב דיכולה לשלם בזה חוב שלוותה אפי' אחר שנישאת.

אה"ע סימן צ פעיף א

א. הבעל^ס יורש את אשתו, בנ"מ, ע' בנצ"ב ובמוחזק, אבל בראוי לה כגון מתה בחיי מורישה, אינו עומד במקומה ליירש מה שאשתו הייתה ראויה לירש. אם לא שכתב לה מורישה קרקע מחיים ופירות לאחר מיתה, פ' שאז הבעל יורש הקרקע.

הגה: ב. שטר חצי זכר שכותבין, אם יהיה זרע לבת, ומתה ואח"כ מת הזרע, ואח"כ מת אביה^ז, הבעל יורש כח אותו השטר מכה זרעו שיירש אמו, והבעל יורש זרעו.

ג. הבעל נוטל גם^ק השבח בירושת אשתו, שהרי ברשותו השביח ולא הוי ראוי.

ד. הבעל אינו יורש מלוות אשתו, כגון שמתו מורישיה והניחו מלוה ביד אחרים^ר משנשאה ומתה קודם שגבתה אותם, אבל אם הניחו מורישיה נכסים אע"פ שלא גבתה אותם בחיים, ואפי' היו משועבדים

ס. כתובות ל"ח וע"ט ובתרא קי"ג ע"א. להרמב"ם בפ' א' הלכה ל' בעלה יורשה מדברי סופרים, ולהראב"ד ורשב"א יורשה מדאורייתא ועיין בב"ש.

ע. אפי' בנצ"ב שלא היה לבעל בהם אכילת פירות יורשם.

פ. ממרדכי ריש פ' יש נוחלין, והיינו לאחר שירש הקרקע יורש גם הפירות שמקרי מוחזק, כ"כ הח"מ. וב"ש חלק עליו דפירות הוי ראוי ואינו יורש אותם, דביכולתו למכור אותם לפני כן ע"ש.

צ. ואחרי שמת הזרע מת אביה. וכתב הח"מ דאע"ג דאומדן דעתא הוא שאבי הבת לא היתה כוונתו על זרע קיימא שימות בחייו, רק כוונתו היתה שיבוא ממונו לבתו או לזרעה ולא לבעלה בזמן שאין לבתו זרע ממנו, מ"מ מאחר שהודה שחייב להבת, לא אמרינן אומדנא בהודאה, ע"כ טוב לכתוב אם תמות בתי בלא זרע קיימא "אחר מיתתי", דאז צריך שהזרע יהיה קיים אחרי מיתת האב וכן ראיתי נוהגין לכתוב כן.

ק. בתרא קכ"ה ע"ב, דכל הנכסים שלו וברשותו השביחו. ושאני בכור, וכן כתובה דאינן נגבות מהשבח שהשביחו היורשים לאחר מיתת הבעל דברשות היורשים השביחו. משא"כ כאן הכל ברשותו השביח. ח"מ.

ר. לאו דוקא ואפי' אחר שנשאה, וכתב הב"ח שזה טעות. ובפקדונות לא הוי ראוי והבעל יורש אותם כ"כ הח"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

לכתובת אלמנה^ש, נקראים מוחזקים לכת, והבעל יורש אותם.

א. אם היה מלוה שלה ביד אחרים בשעה שנשאה ומתה קודם שגבתה, בעלה^ת אינו יורשה. אבל לותה לאחר מנ"מ ומתה קודם שגבתה, בזה בעלה יורשה^א וכל נכסים שאין לבעל רשות בהם והלוותה אותם אין הבעל יורש אותם.

עין משפט ל. אה"ע סימן פג סעיף א

א. אשת איש שחבלו בה^ב, השבת והריפוי לבעלה, והצער^ג שלה. ד והבושת והנזק, אם זה במקום^ה גלוי כגון בפניה או בצוארה, שני שלישי לבעל ושלישי לאשה. ושלו נותנים לו מיד ושלה ילקח בהם קרקע נ"מ והוא אוכל פירות.

ב. האשה שנחבלה ע"י אחר אינה יכולה למחול לא חלקו ולא^ו חלקה,

ש. וה"ה משועבדים לבע"ח דקימ"ל מכאן ולהבא הוא גובה, וא"כ בשעה שמתו מורישיה הוי שלה והבעל יורשם. ח"מ.

ת. ומ"מ אם היה עליה משכון יורשה הבעל שזה כגבוי דמי, ואפי' משכון בשעת הלואה. ומלוה שהיה לאשה ביד בעלה קודם ומתה קודם שגבתה ממנו, י"א דהבעל מוחזק, ובשו"ת הרשב"א כתב שבכה"ג הבעל יורש מחצה כמו לגבי בכור, כ"כ הח"מ.

א. ב"י בשם הרשב"א בתשובה. והיינו נכסים שכתב לה אין לי רשות בהם, וה"ה נ"מ שאינו אוכל פירות מהם דיוורשם, כך הסיק הח"מ.

ב. ואף באשה שיושבת בקתדרה דאם עשתה הרי זה לבעלה, כ"כ הרשב"א והביאו הח"מ. והריפוי אין הכוונה שהבעל יכול לרפאותה בסמא חריפא וישתכר מהריפוי, דצער לא זכי ליה רחמנא, כ"כ הח"מ מרמב"ם ורא"ש.

ג. ומ"מ לא נתבאר אם רק הקרן שלה והוא אוכל פירות כנ"מ, כך העיר הח"מ. והרמב"ם בפ' ד' מהלכות חובל ומזיק וה"ה שם כתבו דצער דגופה לא זכי ליה רחמנא, והרא"ש בב"ק פ"ז ע"ב כתב בלשון אחרת לא תיקנו לו רבנן.

ד. כתובות ס"ה ע"ב כר"י בן בתירא וכ"פ הרי"ף.

ה. כפירוש רש"י, ותוס' שם פירשו אחרת בגלוי ע"ש.

ו. די ש לו פירות ואינה יכולה א"כ להפקיע זכותו. כ"כ הח"מ.

ואינה מחילה אם מחלה, והבעל^א אינו יכול לתבוע בדין חלקה אלא בהרשאתה.

א. ג. הבעל שחבל באשתו חייב^ב לה מיד צער נזק ובושת^ט, והכל שלה ואין לבעל בהם פירות, ע"כ יכולה לתת לאחר כל מה שקיבלה מבעלה, והבעל ירפא אותה ככל חוליה.

הגה: ד. ^י חירף אדם אחר את האשה והתביישה מהדברים, אף שהמבייש פטור שזה בדברים בעלמא, מ"מ מפייס אותה בממון אם היה החירוף בגלוי, שני שלישים לבעלה, ולה חלק שלישי, ובסתר^כ, לה שני שלישים, ולבעל שלישי אחד.

ח"מ סימן תכד סעיף יא

יא. יב. אשת איש שחבלו בה אחרים או בעלה חבל בה, נתבאר באבן העזר סי' פ"ג.

הגה: איש זר ואשה שיש לה בעל שחבלו זה בזה לא אמרינן שישלמו במותר נזק שלם שהרי קצת מחבלה שחבל באשה הוא לבעלה, ע"כ ישלם החובל בה מה ששייך לבעלה והחלק ששייך לאשה את זה מנכין לו נגד מה שחבלה בו האשה^ל.

ז. בב"ח כתב דאפי' על חלקו צריך הרשאתה, ואם ידוע חלקו בשעת התביעה א"צ הרשאה אף על חלקה, ואין דבריו מוכרחין ועיין בשו"ת הרא"ש כלל מ' ועיין בח"מ.

ח. דקנסו אותו בו שאין לו כלום, כ"כ הטור בסי' פ"ה בשם הגאונים.

ט. ודעת הר"ן דרק חלקה יכולה לתת, וכו' קנסוהו הגאונים שלא יאכל פירות. אך דעת הרמב"ם דמשלם הכל ולא מעכב אפי' חלקו, ותמוה הב"ח דהסיק כהר"ן ועיין בח"מ.

י. ובח"מ סי' א' סעיף ו', מנדין על כך עד שיפייס לפי כבודו.

כ. בסתר היינו רק בפני ב' עדים, רא"ש כלל מ', ח"מ.

ל. מתשובת הרשב"א סי' תתקמ"ח.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com